

Henriikka Anttila

MONIKAMERATUOTANTOJEN HAASTEET

Case: Löpöti-musikaalin taltiointi

MONIKAMERATUOTANTOJEN HAASTEET

Case: Löpöti-musikaalin taltiointi

Henriikka Anttila
Opinnäytetyö
Syksy 2015
Viestinnän tutkinto-ohjelma
Oulun ammattikorkeakoulu

TIIVISTELMÄ

Oulun ammattikorkeakoulu
Viestinnän tutkinto-ohjelma, mediatuottamisen suuntautumisvaihtoehto

Tekijä: Henriikka Anttila

Opinnäytetyön nimi: Monikameratuotantojen haasteet: Case: Löpöti-musikaalin taltiointi

Työn ohjaaja: Pekka Isomursu

Työn valmistumislukukausi- ja vuosi: syksy 2015

Sivumäärä: 31+3

Tuotin keväällä 2015 opinnäytetyöni käytännön osana (jälj. produktio) Madetojan musiikkilukio-
laisten nuorisomusikaali Löpötin monikamerataltiointiin. Opintojeni aikana olen tehnyt muutamia
monikameratuotantoja ja olen huomannut, että niissä on usein erilaisia haasteita, jotka hidastavat
tuotantoa ja tuovat paljon stressiä tuottajalle. Ennen produktioni aloittamista selvitin pienellä kyse-
lyllä, mitä haasteita opiskelukavereillani on ollut monikameratuotannoissaan. Näitä haasteita sil-
mällä pitäen tuotin monikamerataltiointiin.

Tämän tutkielman tavoitteena on selvittää, miten tehdään onnistunut monikameratuotanto ja mitä
keinoja on tuotantojen haasteiden voittamiseen. Tietoperustassa avaan, mitä on monikameratuo-
tanto sekä millaisia monikameramenetelmiä ja tuotantovaiheita on. Tutkielman aineistona käytän
omakohtaista kokemustani ja alan ammattilaisten haastatteluja.

En löytänyt täysin varmaa vastausta tutkimuskysymykseeni, mutta aineiston avulla päädyin joh-
topäätökseen, että tuotannon huono määrittely ja vähäinen suunnittelu ovat täysin verrannollisia
tuotannon haasteellisuuteen. Lisäksi huomasin paljon eroja opiskelijatuotantojen ja ammattituo-
tantojen haasteissa ja haasteiden määrässä. Mahdollisia jatkotutkimusaiheita voisivat olla erilais-
ten tuotantojen haasteiden vertailu tai samanlainen tutkimus kuin tämä toteuttamani, mutta paljon
laajemmassa muodossa.

Asiasanat: monikamera, tuotanto, taltiointi, projisointi, streamaus

ABSTRACT

Oulu University of Applied Sciences
Degree Programme in Communication, Option of Media Production

Author: Henriikka Anttila

Title of thesis: Challenges of Multicamera Production. Camera recoding of Löpöti musical.

Supervisor: Pekka Isomursu

Term and year when the thesis was submitted: Autumn 2015

Number of pages: 31+3

In the spring 2015 I produced a multicamera recoding of Löpöti musical. Which is the practical part of this thesis. The client of the multicamera recoding was Madetoja high school. Since I have participated in multicamera productions, I have noticed that they often have many challenges which may slow down the production and will bring a lot of stress to the producer. Before starting the production it was figured out what kind of challenges my classmates have had in their multicamera productions. These challenges in mind the production was produced.

The aim of this study was to find out how to make a successful multicamera production and what are the challenges and solutions. In the theoretical part I deal with what is a multicamera production and what kind of multicamera methods and phases there are. As the study material were I used my own personal experience of the production and the interviews with professionals in the field.

An absolute answer to the research question was not found but ended up with the help of the study material to a conclusion that a poor definition of a production and lack of planning are fully comparable with the challenges of the production. In addition, there were a lot of differences in the challenges and the number of challenges in student productions compared to professional productions. Possible topics for a further study could be challenges compared to the productions or a similar study as this one but in a much more comprehensive format.

Keywords: multicamera, production, recording, image magnification, streaming

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	6
2	TIETOPERUSTA.....	8
2.1	Keskeisiä käsitteitä ja termejä	8
2.2	Monikameramenetelmä	8
2.3	Tuotantovaiheet	10
3	LÖPÖTI-MUSIKAALIN TALTIOINTI.....	13
3.1	Opinnäytetyön produktion lähtökohdat	13
3.2	Kalusto.....	14
3.3	Prosessi.....	15
4	HAASTATTELUT	21
4.1	Haastateltavat.....	21
4.2	Haasteet ja niiden ratkaisut	23
5	POHDINTA.....	27
	LÄHTEET	29
	LIITTEET	31

1 JOHDANTO

Monikameratuotannot saattavat olla nopealla aikataululla ja kaoottisessa ympäristössä tehtyjä tuotantoja. Ongelmia löytyy aina tuotannosta kuin tuotannosta, mutta oman opiskeluni aikana olen huomannut, että juuri monikameraprojektit ovat olleet raskaita ja haasteellisia monien vastoinkäymisten vuoksi. Usein tekniikka pettää, vaikka se olisi tarkistettu ja testattu useaan kertaan ennen toteutusta. Tilaaja saattaa haluta sellaisia asioita, jotka eivät näytä kameran linssin läpi hyvältä tai, joihin tuotantotiimi ei ole osannut varautua. Useat yhteistyökumppanit sotkevat aikatauluja ja järjestelyjä. Siksi aloittaessani opinnäytetyöni produktiota päätin tutkia monikameratuotantojen haasteita ja keinoja niiden voittamiseen. Lisäksi rajaan aihetta monikameratuotantoihin, jotka toteutetaan tapahtumien sisällä.

Oletan, että tuotannon aikana haasteita ilmenee tekniikassa, tilaajan ja tuottajan yhteistyössä, työryhmän yhteistyössä, tekijöiden taidoissa ja ominaisuuksissa. Tutkin aihetta haastatteleamalla alan ammattilaisia, tutkimalla kirjallisuutta ja nettilähteitä sekä käyttämällä hyödyksi produktiossa saamaani omakohtaista kokemusta.

Idea tälle tutkielmalle lähti omista kokemuksistani, jotka olen saanut opiskeluvuosien varrella erilaisissa monikameratuotannoissa. Kaikissa näissä tuotannoissa on aina ilmennyt haasteita, jotka ovat vaikuttaneet enimmäkseen tuotannon onnistumiseen. Kaikesta on onneksi aina selvitty jotenkin, mutta olisiko ongelmat voitu välttää tietämällä ennakkoon, millaisia ovat tuotannon yleisimmät ongelmat ja miten niistä selvitään?

Tutkielmani hakee vastausta kahteen kysymykseen:

1. Kuinka tehdään onnistunut monikameratuotanto?
2. Mitä keinoja on haasteiden voittamiseen?

Ensimmäisessä kysymyksessä on sana *onnistunut*, jonka määrittelen itse tuotannoksi, jossa on mahdollisimman vähän haasteita. Toisen kysymyksen haasteilla tarkoitan asioita, jotka vaikuttavat muun muassa tuotannon aikatauluihin, budjettiin ja työryhmän jaksamiseen.

Tutkielmani ensimmäisessä kappaleessa avaan keskeiset käsitteet ja termit. Lisäksi kokoan tietoa siitä, mitä on monikameratuotanto, millaista kalustoa siinä tarvitaan ja millaisia vaiheita tuo-

tannossa on. Tietoperustan kokoamiseen käytän kirjall lähteitä, joita ovat muun muassa Pekka Korvenojan Tv-kameratyön perusteet, Jim Owensin ja Gerald Millersonin Video Production Handbook. Lisäksi käytän hyödyksi nettilähteitä. Kolmannessa kappaleessa esittelen opinnäyte työni produktion Löpöti-musikaalin taltiointi. Lisäksi samassa kappaleessa kerron, mitä haasteita minulla oli tuotannossa ja miten ratkaisin haasteet. Seuraavassa kappaleessa esittelen haastatel tavat alan ammattilaiset ja kerron, mitä haasteita heillä on ollut monikameratuotannoissa ja miten ne on ratkaistu. Viidennessä kappaleessa teen johtopäätökset havainnoistani ja vastaan tutki muskysymyksiini. Lisäksi pohdin, kuinka tutkimus onnistui, mietin ammatillista kasvuani ja esitän mahdollisia jatkotutkimusaiheita.

2 TIETOPERUSTA

2.1 Keskeisiä käsitteitä ja termejä

Monikameratuotanto muodostuu, kun kaksi, kolme tai useampi kamera yhdistetään videomikseriin ja kameroiden tuotokset valitaan ja sekoitetaan ohjaajan ohjeiden mukaan (Millerson&Owens 2012, 60).

Taltiointi (engl. recording) tarkoittaa tapaa tallentaa ääni tai esitys, niin että se voidaan kopioida samankaltaisena tai lähettää edelleen (Oxford Dictionaries 2015 s. v. *recording*).

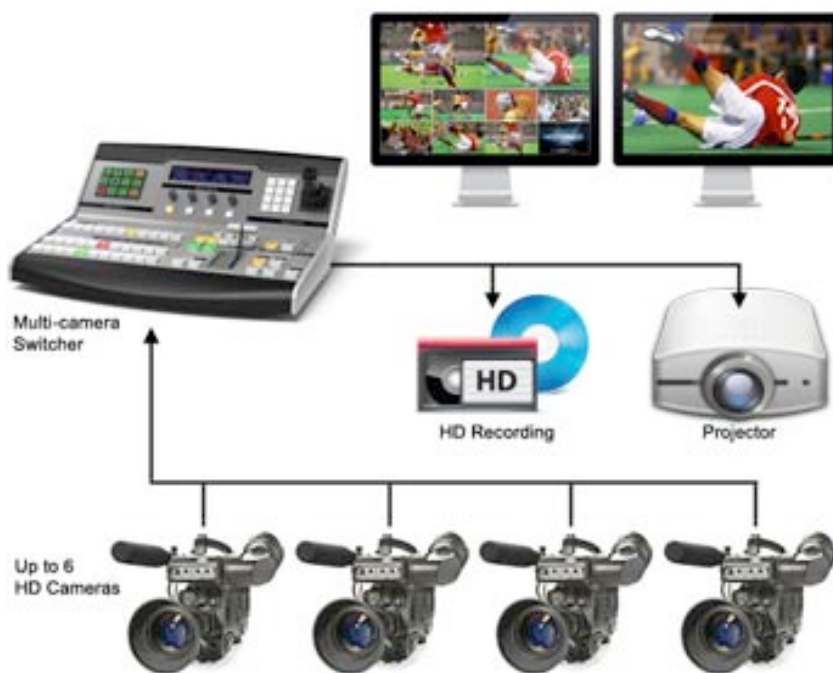
Projisointi (engl. image magnification or IMAG) on yleinen ja vaikuttava tapa lähettää suoraa heijastettua videota puhujasta tai esiintyjästä tapahtumassa (Streaming media producer 2015, viitattu 10.11.2015).

Striimaus eli streamaus (engl. streaming) tarkoittaa metodia lähettää tai vastaanottaa (etenkin ääni- ja videomateriaalia) tietokoneen verkon kautta yhtä tasaisena, jatkuvana virtauksena, salien toiston siirtää peräkkäistä tietoa (dataa) samalla kun sitä saadaan ladattua (Oxford Dictionaries 2015 s. v. *streaming*).

2.2 Monikameramenetelmä

Pekka Korvenoja kiteyttää kirjansa Tv-kameratyön perusteet ensimmäisessä kappaleessa, kuinka tv-kameratyö on sekä monikameratyötä että yksikameratoteutusta. Toteutustapa ei juuri muutu kuvattaessa televisioon kuin kuvattaessa tallenteelle. Kuitenkin molemmat työskentelytavat ovat tärkeitä, mutta toteutustavan valitsemiseen vaikuttavat ohjelmatyyppi, budjetti, tuotantolosuhteet ja myös se, että millaiseen työskentelyyn ohjaaja on tottunut. Kun halutaan kuvata kokonainen ohjelma valmiiksi yhdellä kertaa, täytyy toteutukseen käyttää monikameramenetelmää. Yksikameratoteutuksessa ohjelma leikataan valmiiksi ohjelmaksi jälkikäteen. Yksikameratyötä tehdessä sama kohtausta pitää pystyä toistamaan useita kertoja eri kuvauskulmien ja kuvakokojen taltioimisen vuoksi. Kuvailmaisultaan yhdellä kameralla kuvaaminen ei eroa monikameramenetelmästä, sillä samat säännöt pätevät molemmissa toteutustavoissa. Yksikameratyöskent-

telyssä esiintyjien täytyy kuitenkin olla ammattilaisia, koska samoja kohtauksia toistetaan useaan kertaan, kun kuvakulmia vaihdetaan. Lisäksi yksikameratyö vaatii paljon enemmän aikaa sekä kuvausvaiheessa että jälkituotantovaiheessa. Monikameramenetelmällä voidaan tehdä kokonainen ohjelma saman tien valmiiksi. Suorat lähetykset vaativat työskentelytavaksi monikameramenetelmän. (Korvenoja 2005, 9-12.) Tästä syystä hyvin usein tapahtumissa käytetään monikameramenetelmää, koska kyseessä kertaluontoinen esitys, joka täytyy saada joko taltioitua tallenteelle tai striimattua internetin välityksellä jollekin palvelimelle tai projisoitua tapahtumassa led-screeneille.

KUVA 1. Kuvaus monikameratuotannon kytkennöistä (Gemini production group, viitattu 12.11.2015).

Kuvasta 1 käy ilmi millaisesta kalustosta monikameratuotanto voi koostua. Tarvitaan kaksi tai kolme tai useampi kamera, jotka ovat kytkettynä kuvamikseriin. Jokaisesta kamerasta täytyy saada kuva ohjaajalle, joka näkee, mistä kuvasta voidaan leikata mihinkin kuvaan live-tilanteen aikana. Lisäksi tarvitaan laite, millä voidaan joko taltioida kuvaa tai lähettää kuvaa verkkoon tai valkokankaalle.

Myös monikamera- ja yksikameratoteutuksen välimuotoja käytetään, joka tarkoittaa kuvaamista usealla kameranauhurilla niin, että kukin kamera taltioi oman kuvansa. Näin saavutetaan moni-

kameramenetelmän nopeus. (Korvenoja 2005, 9-10.) Nykyään ei kuitenkaan enää juuri käytetä kameranauhureita, vaan jokaisessa kamerassa on muistikortti, jonne materiaali voidaan taltioida.

Tällaisessa välimuotomenetelmässä kuvaa ei leikata samalla, kuin sitä kuvataan. Se on monikameratyöskentelylle hyvin tyypillinen tapa. Välimuotoa käyttämällä saavutetaan monikamerataltioinnin nopeus, mutta työtapaa kuitenkin vaatii jälkikäteen leikkausvaiheen. Lisäksi on olemassa vielä yksi vaihtoehto, jossa monikameratuotannon nauhoitusten aikana kukin kamera taltioi kukin kameran kuvaa ja tämän lisäksi materiaalia leikataan valmiiksi kokonaisuudeksi. Tällä tavalla saadaan kuvattua materiaalia paljon ja samalla paikkauskuvia mahdollisille epäonnistumisille ja virheiden varalle. (Korvenoja 2005, 9-10.) Käytimme opinnäytetyöni produktiossa hyödyksi tätä viimeistä mainitsemaani monikameratyöskentelyn välimuotoa. Kuvasimme musikaalin suoraa kameroiden muistikorteille ja leikkasimme taltioinnin jo kuvaus hetkellä. Monikameratuotantoon kuuluu äänien miksaaminen ja mahdollisesti äänien taltioiminen tallennetta varten.

Äänimiksaajan vastuulla on tarkkailla äänen tasapainoa niin, että se on teknisesti ja taiteellisesti laadukasta. Lisäksi äänimiksaaja päättää montaako mikkiä käytetään ja minne mikit sijoitetaan tuotannossa. Miksaaja pitää huolen, että äänikaapelit on kytketty oikein äänimikseriin ja, että se on toimintakunnossa tuotannon lopullista miksaamista varten (äänen tasot, tasapaino, tonaalinen laatu). (Millerson & Owens 2012, 20.)

2.3 Tuotantovaiheet

Tässä kappaleessa kerron, millaisia tuotantovaiheita on monikameratuotannossa. Tuotannon vaiheet ovat hyvin lähellä projektityöskentelyn työvaiheita ja siksi käytänkin hyödyksi kirjallisuutta, joka käsittelee projektityöskentelyä.

Projektin aloittamiselle on useita syitä. Kuitenkin yleisimpiä projektin syitä ovat markkinoiden vaatimus, liike-elämän sanelema tarve, asiakkaan toivomus, teknologian edistysaskel tai uusi lainsäädäntö. (Karlsson&Marttala 2002, 14.) Monikameratuotannot, jotka tuodaan tapahtumiin, tuovat yleensä jotain lisäarvoa tapahtumaan. Suurissa konserteissa pyritään saamaan lavalla tapahtuvat asiat koko yleisön nähtäville. Mikäli tapahtuma streamataan nettiin, saadaan se laajemman yleisön nähtäville. Taltioimalla saadaan musikaalista tallenne muun muassa jälleenmyyntiin tai tekijöille muistoksi tekijöille.

Kuitenkin ennen tuotannon aloittamista tehdään projektille puitesuunnitelma, joka antaa vastaukset seuraaviin kysymyksiin:

- Projektin tausta. Miksi projekti aloitetaan?
- Ongelma. Mikä on ongelmana? Suunnitelmassa ei tarvitse olla suoraa ratkaisuja ongelmaan.
- Visio. Mitä halutaan saavuttaa? Jatkosuunnitelma, miten halutaan projektin vaikuttavan tulevaisuuteen?
- Rajaukset. Mitkä asiat eivät sisälly projektiin?
- Aikataulu. Milloin projektin on valmis?
- Resurssit. Millaiset voimavarat ovat projektin käytettävissä?
- Kriteerit. Miten saadaan paras mahdollinen lopputulos? Mitä halutaan saavuttaa kun projekti on ohi?
- Yhteistyökumppanit. Millaisia yhteistyökumppaneita projektilla on ja millainen rooli yhteistyökumppaneilla on?
- Toimeksiantaja. Kuka on projektin toimeksiantaja?

(Karlsson & Marttala, 2002, 16 -17).

Monikameraprojektin alussa laaditaan käsikirjoitus, kuvakäsikirjoitus ja tuotantosuunnitelma, jotka sisältää tuotannon aikataulun, budjetin, rahoituksen ja jatkosuunnitelmat. Samoihin kysymyksiin tulee saada vastauksia tuotantosuunnitelmassa kuin aiemmin mainitsemassani Karlssonin ja Marttalan projektien puitesuunnitelmissa. Alun suunnitteluvaihetta kutsutaan kameratuotannossa esituotannoksi.

Seuraavaksi siirrytään itse tuotantoon, jolloin kaikki suunnitelmat laitetaan käytäntöön. Alun suunnittelulla on suuri merkitys, koska nyt toteutuksen aikana suunnitelman aukkoihin pudotaan. Monikameramenetelmässä työskentely on ryhmätöitä ja tällöin taltioinnin ohjaajan ja tuotantotiimin yhteistyö on tärkeää. Kuvaustilanteessa ohjaajalla ei välttämättä ole aikaa ohjata kaikkia yksityiskohtia. Siksi jokaisen työryhmän jäsenen on aktiivisesti kannettava vastuuta seuraamalla tilannetta, tarjoamalla kuvia ja tällä tavalla työryhmä auttaa ohjaajaa pääsemään mahdollisimman hyvään lopputulokseen taltioinnin aikana (Korvenoja 2005, 122). Komentokieli monikameraprojektin tuotantovaiheessa on hyvä olla kaikille työryhmän jäsenille selkeää, lyhyttä ja yhtenäisen

käytännön mukaista. Kaikkien ohjelman tekoon osallistuvien henkilöiden on toimittava ohjaajan kommentojen mukaan, esimerkiksi miksaaja leikkaa ohjaajan NYT-komennon mukaan. (Korvenoja 2005, 123.)

Tuotannon jälkeen, kun monikameratuotannon kuvaukset on saatu päätökseen, on vuorossa jälkituotanto. Jälkituotantoon sisältyy kaikki työvaiheet, jotka tapahtuvat heti kuvausten jälkeen. Tällaisia työvaiheita voivat olla esimerkiksi: kaluston purku, kuva- ja äänileikkaus, äänen miksaus, kuvan värimäärittely ja trikkien ja efektien teko. (Häkkinen & Kosonen 2010, 48.) Kuitenkin jälkituotanto voi jäädä hyvin vähäiseksi, jos monikameratuotannossa video streamataan verkkoon tai projisoidaan tapahtuman lavan vieressä oleville näytöille. Tämä voi johtua siitä, että ei ole käsiteltävää materiaalia.

3 LÖPÖTI-MUSIKAALIN TALTIOINTI

3.1 Opinnäytetyön production lähtökohdat

Madetojan musiikkilukio teki lukuvuoden 2014–2015 aikana ranskalaisen kirjailijan Antoine de Saint-Exupéryn tunnetusta Pikku prinssi -kirjasta (ransk. Le Petit Prince) nuorisomusikaalin, joka tehtiin käyttäen Creating Original Opera -menetelmää. Lukion opiskelijat ovat yhdessä opettajien kanssa kääntäneet kirjan, käsikirjoittaneet tarinan ja säveltäneet musikaalin musiikit. Oulun ammattikorkeakoulun (jälj. Oamk), Kulttuurin osaston, viestinnän tutkinto-ohjelman Experimental Graphic Design -kurssilla opiskelijat suunnittelivat musikaalille graafista markkinointimateriaalia sekä tekivät useita animaatioita, jotka tulivat projisoituina lavalle osaksi musikaalia.

Tämän yhteistyön johdosta Madetojan musiikkilukio esitti toiveen, että koulujen yhteistyö jatkuisi musikaalin videotaltioinnin merkeissä. Oamkin kuvallisen viestinnän opiskelija Marika Tuomela otti tästä kopin itselleen ja alkoi etsimään itselleen työryhmää. Tuomela etsi tuotannolle tuottajaa, jolloin minä astuin kuvioihin ja otin pestin vastaan. Tuotannon työnimeksi tuli Löpöti-musikaalin taltiointi.

Musikaalin kenraali ja ensi-ilta oli 14.1.2014, jolloin suoritettiin ensimmäiset taltiointit. Taltiointeja tehtiin loppujen lopuksi neljä eri versiota. Niistä valittiin paras versio, josta tehtiin tallenne. Muita versioita käytettiin virheiden korjaamiseen editointivaiheessa. Tuotannosta tuli Marika Tuomelan ja Henriikka Anttilan opinnäytetyön produktio. Tallenne tuli työryhmän, Oamkin Kulttuurin osaston viestinnän tutkinto-ohjelman, Madetojan musiikkilukion ja musikaalissa mukana olleiden opiskelijoiden käyttöön. Lisäksi tuotannossa oli mukana useita musiikkilukion yhteistyökumppaneita, muun muassa Oulun seudun ammattiopisto (jälj. OSAO) ja PST Event Oy.

Madetojan musiikkilukio tilaajana

Madetojan musiikkilukio on Suomen pohjoisin yli 300 opiskelijan erikoislukio, joka antaa saman yleissivistyksen kuin maamme yleislukiot. Lisäksi Madetoja mahdollistaa opiskelijan tavoitteellisen musiikin opiskelun ja harrastamisen. Musiikkilukio on innostava yhteisö, jossa kannustetaan opiskelijoita osallistumaan erilaisiin koulun tapahtumiin, joissa he voivat saada käytännön kokemusta musiikin parissa työskentelystä. Lukio sijaitsee Pohjankartanon koulurakennuksessa, joka on

Oulun keskustan, Oulun Sinfonian ja Oulun konservatorion välittömässä läheisyydessä. (Oulun kaupunki 2015, viitattu 3.11.2015.) Produktiomme tilaajan edustajina toimivat Madetojan musiikkilukion taiteellinen johtaja ja opettaja Johanna Kemppainen ja opettaja Anne Ålander. He vastasivat yhdessä musikaalin dramatisoimisesta ja ohjaamisesta.

3.2 Kalusto

Käytimme produktiossa Oulun ammattikorkeakoulun viestinnän videokalustoa, joka sisälsi niin uutta teknologiaa kuin vanhaa kalustoa. Seuraavassa taulukossa (taulukko 1) on listaus, millaista kalustoa meillä oli tuotannossa käytössä.

TAULUKKO 1. Löpöti-musikaalin tallointi kalusto

Monikameratallennus	kpl
<i>Kamera, Panasonic AG-HPX171</i>	4
<i>Kamerajalusta, Cartoni Action Pro</i>	4
<i>Tietokone(power mac)</i>	1
<i>Black Magic Design Atem Televisio Studio</i>	1
<i>Radiocom BTR-700 intercom</i>	1
<i>Televisio monitori(Mirai)</i>	1
<i>Genelec 1029A kaiutinpari</i>	1
<i>SDI-kela</i>	3
Äänikalusto (yhden salistereoparin setillä)	kpl
Sound Devices 744T kovalevytallennin	1
Audio Technica 4051 -mikrofoni	2
K&M 20811 -jalusta	1
K&M 23550 -stereoadapteri	1
XLR-kaapeli, 10 m	2
Ulkoinen kovalevy (USB3 tai Firewire)	

Monikameratallenukseen käytettiin Panasonicin kevyitä tuotantokameroita, jotka yhdistettiin Atem Televisio Studion avulla televisiomonitoriin (Mirai). Power Mac -tietokoneen avulla musikaali monikameratallioitiin. Radiocom BTR-700 intercom oli kuvaajien ja ohjaajan avuksi otettu langaton radiopuhelin. Musikaalin äänet äänitettiin ja miksattiin jälkikäteen. Äänittäjä vain tarkkaili äänen tasoja ja laatua esityksen ajan. Lisäksi puhe ja soittimien miksattut äänet tulivat musikaalin miksaajaopiskelijoilta.

3.3 Prosessi

Tässä kappaleessa käyn läpi tuotantovaiheittain produktiossa kohtaamiemme haasteita ja niiden ratkaisuja.

Esituotanto

Viestinnän tutkinto-ohjelmassa produktioille pitää hakea tuotantolupaa, jotta se hyväksytään osaksi opinnäytetyötä. Luvan hakemista varten kirjoitetaan tuotannolle projektisuunnitelma, täytetään tuotantolupahakemus, tehdään budjetti, aikataulu ja tarvittavat sopimukset. Yhtä aikaa, kun tein tuotantolupa-dokumentteja, tein epävirallisen kyselytutkimuksen opiskelukavereilleni. Kyselyn avulla selvitin, millaisia haasteita minulla on mahdollisesti vastassa ja miten voisin välttyä niiltä.

Käytin hyödynni Survey Monkey -kyselytutkimustyökalua, jossa on 15 erilaista kysymystyyppiä. Kyselyn pystyy lähettämään sähköpostilinkkinä tai vaikka sosiaalisen median kautta ja tulokset ovat reaaliaikaiset. (Survey Monkey 2015, viitattu 3.11.2015.) Tutkielman liitteenä ovat opiskelukavereille lähettämäni kyselyn kysymykset (liite 1).

Kyselyyni vastasi kuusi opiskelukaveriani, joista kaikki joko opiskelivat medianomiksi tai olivat jo valmistuneet medianomiksi. Lisäksi kaikki olivat opiskelujen puolesta olleet useammassa monikameratuotannoissa. Haasteet ratkaistiin yleensä kysymällä neuvoa kokeneilta monikameratuotantojen tekijöiltä, neuvottelemalla ja testaamalla laitteistoa.

Kyselyn avulla selvisi, että seuraavanlaisia haasteita on ilmennyt vastanneiden tuotannoissa:

- huonot kameroiden paikat,
- vioittuneet johdot,
- vanha kalusto,

- kokemattomat tekijät,
- mikkilinjat suhisevat,
- tekniikka pettää,
- Teosto-asiat ja
- kuvattavat taiteelliset ratkaisut usein jo päätetty (valot, esiintyjien paikat jne).

Suunnitteluvaiheessa haasteita oli vain muutamia: muun muassa vaikeuksia oli löytää kaikki tekijät kaikkiin tarpeellisiin rooleihin. Jouduin tekemään suunnitelmat, rekrytoimaan työryhmän ja hoitamaan kaikki koulun puolelle tarpeelliset asiat todella nopealla aikataululla. Tuotantovaiheen lähestyessä olin kuitenkin tehnyt tarkat suunnitelmat, miettinyt varasuunnitelmia, ollut aktiivisesti yhteydessä tilaajaan, testannut kaluston ja ottanut kuvauspaikalle mukaan varakalustoa.

Tuotanto ja jälkituotanto

Tuotantovaiheessa monikamerakalusto pystytettiin Pohjankartanon juhlasaliin, jolloin heti ensimmäinen haaste tuli vastaan. Olin unohtanut tarkistaa meille ohjaamoksi luvattun tilan kunnon, ja kävikin ilmi, että kyseinen tila toimi varastona ja oli täynnä vanhoja kirjoja ja tavaroita. Tila saatiin kuitenkin rakennuspäivän aikana ohjaamolle sopivaan kuntoon, mutta aikaa harjoittelulle ei jäänyt.

Tuotannon aikana ilmeni monenlaisia haasteita, joista onneksi selvittiin suhteellisen helpolla. Alla on taulukko (taulukko 2.) tuotantovaiheessa ilmenneistä haasteista ja niiden ratkaisuista. Tarvemmin tarkasteltuani esituotannossa tehdyn kyselyn pohjalta ilmenneet haasteet vastaavat hyvin paljon produktioni tuotantovaiheessa ilmenneitä haasteita. Tästä syystä asioihin pystyttiin ennakoimaan ja tekemään varasuunnitelmia niiden varalle.

TAULUKKO 2. Löpöti-monikamerataltioinnin tuotantovaiheen haasteet ja niiden ratkaisut

	Haaste	Ratkaisu
1	Ohjaamoksi luvattu tila täynnä tavaraa.	Tilan siivoaminen, tavaroiden järjestely ja ohjaamon rakennus.
2	Osa SDI-piuhoista ei toiminut	Varapiuhoja oli varattu ja niitä haettiin lisää koululta
3	Kameroita siirreltiin, joka vaikutti meidän aikatauluihin.	Paikat täytyi etsiä uudelleen ja varmistaa, että kuvakulmat ja -koot eivät muuttuneet.
4	Yhdessä kohtauksessa oli liian vähän valoa näyttämöllä ja muutamassa kohtauksessa liikaa, jolloin se ei näyttänyt kameran läpi hyvältä.	Neuvoteltiin lisää/vähemmän valoa kohtauksiin.
5	Esitysoikeuksien takia allekirjoitettavat sopimuksiin oli vaikeuksia saadaan kaikkien nimet.	Aktiivisesti vain pyrkiä tekijöiden puheille ja sopimuksien kuljettaminen koko ajan mukana.
6	Kokemattomat tekijät (monikameratuotanto)	Ohjaajan ohjeistus ja harjoittelu.
7	Kokemattomat tekijät (musikaalin esiintyjät)	Esiintymispaikkojen merkitseminen näyttämölle ja editointivaiheessa pahimpien mokkien korjaus.
8	Vanhakalusto	Testaus ennen roudausta ja kasaamista.
9	Ensi-illan toinen puoli ei tullut talteen.	Asia ei ratkennut, mutta sen olisi voinut välttää käyttämällä koneen esitysten välissä kiinni ja hankkimalla lisää muistikortteja (koululla ei ollut tarpeeksi).
10	Kaluston pystytys ja testaus hidasta	Aikaa oli varattu riittävästi pystytykseen ja testaukseen.
11	Itse esityksen häiriöääniä aiheuttaneet soittimet	Yhteistyö musikaalin miksaajien kanssa ja vaihtamalla voittuneita soittimia.
12	Yhdessä kohtauksessa oli projisoituna taustalle tekijänoikeudellista materiaalia, johon ei ollut esityslupaa.	Kohtauksessa ei käytetty laajaa kuvakulmaa.
13	Yöllä muistikorttien tallennus ja tyhjennys seuraavaa päivää varten.	Lyhyet yönunet taltiointipäivien välissä.
14	Isot valot ilmestyivät kameroiden eteen juuri ennen kenraalia.	Kameroiden paikkojen uudelleen valinta.

Monet tuotantovaiheen haasteet ilmenivät kenraaliharjoituksissa tai juuri ennen varsinaista esitystä. Olin varmistanut useaan kertaan tilaajalta, että tiedämme nyt kaikista muutoksista. Kuitenkin asioita unohtui tai tilaaja ei tiennyt niiden vaikuttavan työhömmе. PST Event Oy:ltä tilattu valotekniikka projisoi valkokankaalle Oamkin viestinnän opiskelijoiden tekeminä animaatioita. Lisäksi he pyörittivät myös omaa materiaalia, joka ilmeni olevan tekijänoikeuksien alaista videota. Kyse oli vanhasta Transformers-sarjakuva animaatiosta. Tämä vaikutti täysin kuvaajiemme työhön, koska jouduimme kuvaamaan tiivistä kuvaa. Näin animaatio ei näkynyt selkeästi tallenteella ja sitä ei voitu yhdistää kyseiseen animaatioon.

Tehdessäni taulukoita produktioni haasteista kävin läpi muistiinpanoni ja kyselin vielä työryhmäni jäseniltä, muistavatko he, mitä haasteita koimme eri tuotantovaiheissa. Haasteita olikin ollut enemmän kuin muistin. Tuotantovaiheen haasteet vaikuttivat jonkin verran aikatauluihin, mutta eivät onneksi budjettiin. Lisäksi osa työryhmästä otti haasteet raskaasti ja oli todella kovan stressin alla.

Havaitimme, että vanhat SDI-piuhat eivät meinanneet riittää kuvattavan materiaalin siirtämiseen salista ohjaamoon, koska ohjaamo sijaitsi kaukana. Halusimme toteuttaa taltioinnin yksikamera- ja monikameramenetelmien välimuodolla eli leikata materiaalin samalla, kun kukin kamera tallentaa kuvansa muistikortille. Viestinnän osaston av-kalusto, joka mahdollisti tämän menetelmän, oli vanhaa ja aiheutti näin haasteita.

Olimme noin puolivälissä kuvauspäiviä, kun yksi kameramme poistettiin paikoiltaan. Kamera oli sijoitettu pyörätuolipaikalle. Olimme uskaltaneet sijoittaa kameran siihen, koska siinä ei ollut pyörätuolimerkkiä. Lisäksi tilaajalle sopi, että kamera sijoitetaan siihen. Kameran paikka täytyi etsiä uudelleen, jotta kuvakulma ei muuttuisi ja kuvattava materiaali pysyisi yhdenmukaisena.

Valotilanteet näyttämöllä olivat monikameratuotannon näkökulmasta huonoja, koska osa kohdauksista oli todella ylivalottuneita ja osa pimeitä vähäisen valon takia. Aluksi en ollut varma voiko valoja enää muuttaa. Päätin kuitenkin kokeilla ja ensimmäisenä tarkistin PST Eventiltä, että voiko vielä valotilanteita muuttaa. Anne Ålander vastasi musikaalin visuaalisista päätöksistä ja valotilanteita voitiin muuttaa, jos asia sopi hänelle. Sain neuvoteltua osaan kuvista vähemmän valoa ja osaan enemmän ja ongelma ratkaistiin.

Koska kyseessä on opiskelijatuotanto sekä musikaalin että monikamerataltioinnin suhteen, on selvää, että se vaikuttaa tuotannon etenemiseen ja lopputulokseen. Melkein kaikki monikameratyöryhmän jäsenet olivat viestinnän opiskelijoita, ja monikameratyöskentely oli kaikille entuudestaan tuttua. Kuitenkaan kaikkiin asioihin ei heti tiedetty vastausta, ja otaksun yhden osatekijän olevan työkokemuksen vähyys monikameratuotannoissa. Onneksemme meille oli hyvät tukiverkostot, ja tekijöiden kokemattomuus paikattiin puhelinsoitoilla. Lisäksi ohjaaja ohjeisti kaikki kuvaajat ja harjoittelimme muutaman kerran kuvia ennen varsinaista kuvaamista. Musikaalin esiintyjät olivat lukiolaisia, ja heidän keskittymiskykynsä oli paljon heikompi kuin meidän. En voi varmuudella sanoa, johtuuko se täysin ikäerosta vai siitä, että me teimme paljon teknisempää työtä kuin he. Yhteistyö sujui loppujen lopuksi mutkattomaksi, kun merkitsimme esiintyjille lavalle paikat, missä heidän piti olla. Lisäksi korjasimme jälkikäteen pahimpia virheitä pois.

Yksi haasteista oli se, että ensi-illan loppupuoli ei tallentunut. Olimme sinä päivänä jo kuvanneet kenraalin ja välissä oli vain muutamia tunteja aikaa siirtää muistikorteilta tiedot talteen. Kuitenkaan siinä ajassa ei ehditty tehdä tiedostojen siirtoa kaikista muistikorteista. Aloimme kuvaata ensi-iltaa siinä toivossa, että ainakin se tallentuu koneelle, vaikka muistikortit loppuisivat. Ensi-illan loputtua huomasimme, että toinen näytös ei ollut tallentunut koneen muistiin. Marika Tuomelan ohjaavana opettajan toiminut Heikki Timonen neuvoi, että tiedosto voisi löytyä jostain koneen välimuistista. Emme kuitenkaan koskaan sitä löytäneet. Tämän olisimme voineet välttää, jos olisimme kenraalin ja ensi-illan välissä käyttäneet tietokonetta kiinni. Kuulin, että on hyvin yleistä, että Atem Televisio Studio -ohjelma menee jumiin oltuaan kauan päällä.

Monikameratuotannon ohjaaja otti vastuukseen tyhjentää kaikki tuotannon muistikortit yöllä. Hän nukkuikin taltiointipäivien välissä vain muutamia tunteja. Asia olisi ollut ratkaistavissa, jos muistikortteja olisi ollut enemmän. Kaluston pystytys ja testaus oli hidasta, koska kameroiden ja mikkien välimatka ohjaamoon oli pitkä. Piuhoja piti vetää pitkä matka salista seiniä pitkin ylös ohjaamoon. Ohjaamona toimi Pohjankartanon näyttämön vanha valo- ja äänihuoneet, jossa ei enää ollut kyseistä teknologiaa. Aikaa oli kuitenkin varattu tarpeeksi ja ehdimme saada kaiken valmiiksi ennen kenraalia. Tämä viimeinen haaste vaikutti myös jälkituotantoon. Kyseessä on itse esityksen häiriöäänet, jotka syntyivät muun muassa vioittuneista soittimista ja äänipiuhosta. Haaste ratkaistiin jälkituotannossa, kun äänittäjämme teki yhteistyötä esityksen äänentoiston miksaajien kanssa. Lisäksi miksaajat vaihtoivat vioittuneita soittimia jo itse esityksessä.

Jälkituotannossa (taulukko 3.) haasteet olivat hyvin vähäiset ja hyvin helposti ratkaistavissa. Aikataulut venyivät haasteiden takia ja tuotannon äänimiksaaja ja tallenteen leikkaaja saivat harmaita hiuksia pyrkiessään parhaaseen mahdolliseen lopputulokseen. Äänikalustoa oli vaikea suunnitella tuotantoon, kun musikaalissa oli puhetta, laulua ja soittimia. Kuvan editoimiseen liittyi muutamia haasteita loppuvaiheessa. Käytimme Oamkin viestinnän editointilaitteistoa, joka oli monen muunkin tuotannon käytössä. Lisäksi Oamkin kampuksen aukioloajat vaikeuttivat editointiaikatauluja. Ohjaaja valitsi neljästä kuvatusista versiosta parhaan ja lopulla materiaalilla korjailtiin versiossa olleita virheitä. Esityksessä muun muassa rekvisiitta unohtui viedä paikalleen, käärmettä esittävä opiskelija vaihtui yhdessä näytöksessä, yhdellä opiskelijalla oli yhdessä esityksessä käsi paketissa. Kaikki nämä haasteet oli ratkaistavissa. Täytyi vain joustaa aikatauluissa ja tehdä kompromisseja kuvatusmateriaalin suhteen.

TAULUKKO 3. Löpöti-monikamerataltiointi tuotannon jälkituotannon haasteet ja niiden ratkaisut

	Haaste	Ratkaisu
1	Äänityskalusto ei aivan sopivin kyseiseen tuotantoon.	Tuotannon äänimiksaaja oli kokenut ja korjaili ääniä jälkituotannossa.
2	Näyttämöllä kaikki ei aina mennyt samalla tavalla (rekvisiitta unohtui, näyttelijöitä vaihtui, yhdellä käsi paketissa). Vaikeutti editointia.	Kompromissien kautta taltiointi saatiin valmiiksi.
3	Editointikone sama monen muun tuotannon kanssa ja koneelle pääsi vain silloin kun Oamkin Kotkantien kampus oli auki.	Aikataulusta joustettiin.

Kaiken kaikkiaan tuotannon haasteet olisi voitu välttää, jos olisi selvitetty ennakkoon tarkemmin tilaajan kanssa kaikki tuotantoon liittyvät asiat. Olisimme voineet vaatia tilaajalta enemmän aikaa myös monikameratuotannolle, koska tässä tuotannossa suunnitteluun ei jäänyt kamalasti aikaa. Lisäksi tilaaja oli jo hyvin kiireinen monikameratuotannon lähtiessä mukaan. Johdannossa oletin, että haasteita ilmenee tekniikassa, tilaajan ja tuottajan yhteistyössä, työryhmän yhteistyössä, tekijöiden taidoissa ja ominaisuuksissa. Produktioni haasteiden perusteella voin todeta, että oletukseni osui melkein oikeaan. Ainoastaan työryhmän yhteistyössä ei ilmennyt haasteita. Uskon yhden osatekijän olevan se, että kaikki tunsivat jo entuudestaan toisensa ja toistensa vahvuudet.

4 HAASTATTELUT

Haastattelin syksyn 2015 aikana kolmea oululaista alan ammattilaista: Heikki Timosta, Jani Honkakoskea ja Mikko Pohjolaa. Valitsin tutkimusmenetelmäksi haastattelun (liite 2), koska uskoin pääseväni paljon lähemmäksi monikameratuotantojen haasteita kuin tekemällä kyselytutkimuksen. Kappaleessa 4.1 esittelen lyhyesti haastateltavien koulutustaustat, työpaikat ja millaisissa tuotannoissa ja tehtävissä kukin haastateltava on ollut. Sitten avaan haasteet ja niiden ratkaisut kappaleessa 4.2.

Sirkka Hirsjärvi ja Helena Hurme kirjoittavat kirjassaan Tutkimushaastattelu, Teemahaastattelun teoria ja käytäntö, että haastattelu sopii joustavuutensa takia moniin erilaisiin tutkimustarkoituksiin. Haastattelussa on mahdollisuus suunnata tiedonhankintaa itse tilanteessa, koska ollaan kielellisessä vuorovaikutuksessa haastateltavaan. (Hirsjärvi & Hurme 2000, 35.) Uskon haastattelujen avulla saavani paremmin tietoa haasteista, koska voin esittää tarkentavia kysymyksiä haastattelutilanteessa.

4.1 Haastateltavat

Heikki Timonen

Heikki Timonen on Oamkin Kulttuurin osaston, viestinnän tutkinto-ohjelman lehtori, mistä hän on tällä hetkellä opintovapaalla. Lisäksi hän on QuetzalCoatl Production Oy:n toimitusjohtaja. Heikin koulutustausta on hyvin laaja. Hän on alkujaan opiskellut Joensuussa opettajankoulutuslaitoksessa, jonka jälkeen opiskeli myös opinto-ohjaajaksi. Jonkin aikaa töitä tehtyään hän lähti uudestaan opiskelemaan, mutta tällä kertaa Norjaan, Bergenin yliopistoon tv-tuotannon linjalle. Lisäksi hän on opiskellut maisterinpaperit Oulun yliopistosta, mediatuottajan maisteriohjelmassa.

Heikillä on kokemusta hyvin erilaisista monikameratuotannoista, joissa hän on enimmäkseen toiminut käyttömestarina. Hänellä on kokemusta myös tuottajan ja ohjaajan työtehtävistä. Norjassa opiskellessaan hän ensimmäisen kerran teki monikameratuotantoja. Hän on toiminut Oulun Pikisaareissa videolinjalla osastonjohtajana, ja siellä hän kuvasi paljon opiskelijoiden kanssa tapahtumia ja bändejä monikameratekniikalla. Oamkilla hän on sitten opiskelijoiden kanssa kuvannut Meteoriffiä. Kyseessä on livestudio-ohjelma oululaisille bändeille ja musiikintekijöille, mikä on

tuotettu yhteistyössä Oamkin opiskelijoiden ja Rockpoliksen kanssa (Meteoriffi 2015, viitattu 8.11.2015).

Jani Honkakoski

Jani Honkakoskella on oma yritys nimeltä Kuvakertomo. Hän meni Oulun Lyseon lukion jälkeen Pikisaareen opiskelemaan nelivuotisen opistoasteisen medianomilinjan. Lisäksi hän on opiskellut viestintää aikuisopiskelijana Oamkissa.

Hänen ensimmäisiä monikameratuotantojaan ovat olleet Balettikoulu Sinikellon esitysten taltiointi ja opiskeluaikoina muun muassa teatterin kuvaaminen. Lisäksi hän on ollut monikameraohjaajana YLE:n TV1:n terveysohjelma Akuuttia ja ollut mukana taltioimassa kansainvälisiä voimamieskisoja. Nykyään Jani tekee monikameratuotantoja alihankintana tuotantotalo Werne Oy:lle, joka tuottaa muun muassa jääkiekkoa ja jalkapalloa Nelonen Pro:lle ja Ruutu.fi:lle.

Mikko Pohjola

Mikko Pohjola on tuotantoyhtiö Saha Prod Oy:n perustaja, omistaja ja toimitusjohtaja. Tuotantoyhtiö tarjoaa audiovisuaalisia elämyksiä Oulusta, ja sillä on yli kymmenen vuoden kokemus liikkuvan kuvan käsittelystä (Saha Prod 2015, viitattu 8.11.2015). Mikko on kymmenenvuotiaasta asti harrastanut videokuvausta. Lukion jälkeen hän haki Tampereelle, Turkuun ja Lahteen opiskelemaan audiovisuaalista viestintää, mutta opiskelupaikkaa ei tullut. Väli vuosien jälkeen kaveri vinkkasi Mikolle, että hae opiskelemaan Oulun ammattikorkeakouluun viestintää. Mikko sai opiskelupaikan ja pääsi aika nopeasti töihin Videcam Oy:lle tuottajaksi. Videcam Oy on tuotantoyhtiö, joka tarjoaa monipuolisia sähköisen markkinointiviestinnän sisältötuotantopalveluita (Videcam 2015, viitattu 8.11.2015). Videcamilla Mikko oli tekemisissä todella isojenkin yritysten kanssa ja oppi paljon yritystoiminnasta ja sai hyvät eväät yritystoiminnan perustamiseen.

Mikolla on todella paljon kokemusta erilaisista monikameratuotannoista, joten hän kertoi minulle kaikista mediaseksikkäimmät tuotannot, joissa hän on ollut mukana. Mikon omistama Saha Prod oli poplaulaja Robinin mukana Suomen kiertueella ja monikamerakuvasi keikat led-screeneille. Lisäksi keikat taltioitiin ja myöhemmin Saha Prod tuotti Robin dokumentin, jossa käytettiin hyödyksi keikoilla tallennettua monikamerakuvaa. Sitten Mikko mainitsi, että he ovat tehneet Ismo Leikolalle kultalevyn ja nauhoittaneet paljon Ismon keikkoja. Lisäksi Saha Prod on kuvannut monikameraa paljon isoille rockifestivaaleilla kuten Qstockissa, Ilmakitaran MM-kisoissa, Rotuaari

Piknikissä. Lisäksi hän kertoi olleensa Jyväskylässä Keski-Pohjanmaan Osuuskaupan satavuotisjuhlilla, jossa Saha Prod kuvasi kolmena päivänä kolme erityyppistä festivaalia.

4.2 Haasteet ja niiden ratkaisut

Haastateltavista Jani Honkakoski tekee monikameratyötä alihankintana, jolloin kaikki suunnitelmat on tehty ennakkoon. Luulen, että tästä syystä hänen oli vaikea löytää tuotannoistaan haasteita varsinkin esituotantovaiheesta. Heikki Timonen ja Mikko Pohjola molemmat puhuivat, että suurimmat haasteet esituotantovaiheessa ovat, ettei tuotannon suunnittelulle ole aikaa tai tuotannon määrittelyssä on ongelma. Asiakas ei esimerkiksi tiedä, mitä haluaa tai hän luottaa siihen, että tuotantotiimi hoitaa työn. Lisäksi he molemmat toteavat esituotantovaiheessa tehtävän suunnittelun ja tuotannon määrittelyn olevan todella tärkeää jatkon kannalta.

Taulukossa 4 olen jaotellut haastateltavien esille tuomia haasteita, joita on ilmennyt esituotanto- ja tuotantovaiheessa. Kenelläkään haastateltavista ei tullut mieleen haasteita, jotka olisivat ilmenneet jälkituotannossa. Pohjolan mukaan jälkituotantovaihetta ei ole, jos tuotanto on mennyt hyvin, paitsi jos tehdään kuvatusta materiaalista koostevideo.

TAULUKKO 4. Haastateltavien esille tuomia haasteita esituotanto- ja tuotantovaiheessa.

Heikki Timonen	Jani Honkakoski	Mikko Pohjola
Esituotantovaiheen haasteet		
tuotannon määrittely vaikeaa		tuotannon määrittely vaikeaa
ei ole aikaa suunnitella		ei ole aikaa suunnitella
Tuotantovaiheen haasteet		
kalustoa menee rikki	kalustoa menee rikki	Kalustoa menee rikki
esiintyjät menee lukkoon tai eivät esiinny määrätyillä paikoilla		esiintyjät menee lukkoon tai eivät esiinny määrätyillä paikoilla
	sää olot	sää olot
kokemattomia työryhmän jäseniä		kokemattomia työryhmän jäseniä
	turvallisuus	turvallisuus
äänipuoli		äänipuoli
pitkät työpäivät	pitkät työpäivät	pitkät työpäivät
	tilaaja tai yhteistyökumppani tai sponsori ei pidä kiinni sovituista asioista	tilaaja tai yhteistyökumppani tai sponsori ei pidä kiinni sovituista asioista
	huonot kamerapaikat	
	valot ja väripesut (ei näytä hyvälle kameran läpi)	
	kuvauslaatu parempaa kuin saisi olla	

Timonen ja Pohjola ovat tehneet hyvin samankaltaisia tuotantoja, jolloin haasteetkin olivat hyvin samankaltaisia. Kaikilla kolmella haastateltavalla oli kuitenkin ilmennyt tuotantovaiheessa kaksi täysin samaa haastetta: kalustoa menee rikki ja työpäivät ovat pitkiä. Syitä kaluston rikkoutumiselle oli useita muun muassa se, että kalusto on vanhaa tai samaa kalustoa käyttävät monet muutkin alan toimijat. Pitkät työpäivät johtuivat usein siitä, että tuotantokaluston täytyy siirtyä toiselle paikkakunnalle tai tuotannon ulkopuoliset aikataulut (mm. festivaalit) vaikuttivat työpäivän pituuteen.

Sääolot olivat myös oma haasteensa, ja ne liittyvät vahvasti niin myös Honkakosken kuin Pohjolan tuotantojen laitteiden rikkoutumiseen. Sateiden vuoksi kesällä 2015 oli särkynyt paljon kalustoa.

Taulukon tuotantovaiheessa ilmennyt haaste, jossa esiintyjät menevät lukkoon tai eivät esiinny määrätyillä paikoilla, on hyvin yleinen Timosen ja Pohjolan mukaan. Kuitenkin Pohjola toteaa, että tapahtumissa kuvattaessa yleisö antaa tällaiset kuvakerronnalliset heikkoudet anteeksi, eikä se

varsinaisesti vaikuta monikameratiimin työhön. Timonen taas toteaa, että studiokuvauksissa asi-alle on tehtävä jotain. Hän kertoi tarinan, jossa ohjaaja pisti pillit pussiin kesken kuvausten ja lähti kuvattavan henkilön kanssa keskustelemaan muualle ja rauhoittelemaan tätä. Tämän haasteen ratkaisussa vaikuttaakin se, millaisesta tuotannosta kyse.

Turvallisuuteen liittyviä haasteita olivat pitkät työpäivät ja samalle päivälle pitkä ajomatka etelästä takaisin kotipaikkakunnalle pohjoiseen. Lisäksi suurissa tuotannoissa turvallisuuteen liittyi mukana olleet muut alihankkijat, jotka eivät olleet koonneet suuria led-screenejä tarpeeksi turvallisesti.

Äänipuolella Timosella oli paljon kokemusta, että äänen kanssa on ollut ongelmia. Tilassa on staattista sähköä, mikä on aiheuttanut suhinaa ääneen. Mikin ja mikserin välinen matka on liian pitkä. Ääni ei kulje piuhoja pitkin mikserille. Mikkejä on sijoitettu väriin. Lisäksi Timonen toteaa, että monikameratuotannoissa kuvatulle materiaalille usein annetaan anteeksi virheet. Ääni on aina se, jonka heikkoudet huomataan ja varsinkin, jos kyseessä on live-tilanne. Pohjolan tuotannoissa yleensä ääni tulee ulkopuoliselta taholta, koska heillä ei ole omaa PA-kalustoa. Kuitenkin haasteita on ollut tapahtumissa, koska äänestä vastaavat henkilöt eivät olleet hoksanneet hoitaa kuunteluääntä monikameratuotannolle.

Haasteita on ollut myös tuotannoissa, joissa on ollut tilaaja, yhteistyökumppaneita tai sponsoreita. Pohjola kertoi, että lähdettäessä toiselle paikkakunnalle keikalle tilaajaa pyydetään tarkistamaan, että monikameratuotannolle ovat tarvittavat resurssit paikan päällä. Varmisteluista huolimatta asioita ei usein ole hoidettu, ja ne täytyy hoitaa siellä paikan päällä kuvauspäivänä. Honkakoskella oli esimerkki, että Voimamies-kisojen kuvauksissa ulkomailla paikallisen tahon piti hankkia lisävalot illaksi. Hämärän tulesa syttyivät kuvauspaikkana toimivan stadionin valot, jotka osoittivat väärään suuntaan. Lisäksi Pohjonen kertoo seminaareissa usein esitysmateriaalien ilmestyvän juuri ennen kuvaamisen alkua tai jopa kuvaushetkellä. Yleensä asiasta on sovittu, että materiaali toimitetaan ennakkoon.

Honkakoskella oli muutama haaste, joita Timonen ja Pohjola eivät maininneet. Ensimmäisenä huonot kamerapaikat ovat hyvin yleinen ongelma kuvattaessa jääkiekkoa tai jalkapalloa. Usein täytyy ottaa huomioon, että maksavat asiakkaat näkevät hyvin ja tuolloin kameran kuvakulma on huono tai mahdollisuus ottaa tiivistä kuvaa heikkenee. Lisäksi useimmissa halleissa ei ole hyvin suunniteltuja kamerapaikkoja. Valoihin ja erilaisiin led-väripesuihin liittyi esteettinen haaste. Tiettyjen led-valojen värin spectri on liian kapea ja se ei näytä hyvältä kameran linssin läpi. Lisäksi

Honkakoskella oli myös yksi positiivinen haaste. Hän on ollut mukana kuvaamassa jääkiekkoa Nelonen Pro:lle ja Ruutu.fi:lle, jossa on mahdollisuus katsoa erikokoisia pelejä. On olemassa pieniä, keskisuuria ja suuria pelejä. Asiakas ilmeisesti maksaa enemmän, mitä suuremmasta pelistä on kyse. Honkakoski on ollut mukana näissä keskisuurissa peleissä ja kuvaamisen laadusta on tullut sellaista palautetta, että se on liian hyvää, kun sitä verrataan suuriin peleihin.

Kaikki haastateltavat olivat loppujen lopuksi sitä mieltä, että haasteita ilmenee aina, eikä sille voi välttämättä mitään. Haasteet ratkaistaan joko omalla tai toisen kokemuksella, ja yleensä aina siinä hetkessä. Lisäksi useat haasteet ovat hyvin kytköksissä toisiinsa. Uskon tähän yhden osatekijän olevan se, että taustalla on monen henkilön kokemus ja ammattitaito. Näin ammattituo-
tannoissa haasteiden kohtaaminen voi tuntua ja on ehkä helpompaa siinä hetkessä.

5 POHDINTA

Tavoitteena oli selvittää, miten tehdään onnistunut monikameratuotanto, ja mitä keinoja on tuotannossa ilmenevien haasteiden voittamiseen. Tarkastellessani sekä haastattelujen (taulukko 4.) pohjalta että produktiossani (taulukot 2. ja 3.) esille tulleita haasteita huomaan, kuinka haasteiden määrä vaihtelee opiskelijatuotantojen ja ammattituotantojen välillä. Arvelen yhden osa tekijän olevan se, että opiskelijoilla ei ole vielä täysin samaa rutiinia työtekkoon ja vuosien kokemusta muistuttamassa tärkeistä tuotantoon liittyvistä asioista.

Kuitenkin samankaltaisia haasteita oli sekä produktiossani että haastateltavien tuotannoissa. Muun muassa äänessä on ollut haasteita Pohjosen sekä Timosen tuotannoissa ja produktiossani. Lisäksi laitoin merkille, että hyvin paljon vaikuttaa, millaisesta tuotannosta on kyse. Toteutetaanko tuotanto ulkona, jolloin ollaan sääolojen armoilla. Tehdäänkö monikameratuotannon osa alihankintana ja suunnittelun hoitaa joku muu, ja haasteet eivät näy niin selkeästi tekijälle. Lisäksi vertaillessani sekä omaa että haastateltavien asennetta haasteita kohtaan voin todeta, että niissä on suuri ero. Itse koin haasteet paljon haasteellisempina kuin haastateltavat. Tässä kuitenkin voidaan tehdä johtopäätös, että ammattitaidon kasvaessa myös paineensietokyky kasvaa, joka todennäköisesti myös vaikuttaa Timosen, Honkakosken ja Pohjolan asenteeseen.

Aloittaessani opinnäytetyöni produktiota ajattelin, että tuotannon onnistumiseen vaikuttaa suunnittelu. Kuitenkaan en tullut ajatelleeksi, kuinka tärkeää on määrittellä tuotanto eli miettiä, mikä merkitys tuotannolla on. Määrittelyn avulla voidaan helpommin saada selville, mitä vaaditaan tuotannon onnistumiseen. Hyvin usein mahdolliset tilaajat eivät tiedä, miten paljon ennakkovalmisteluja monikameratuotanto vaatii. Tästä syystä usein suunnitteluun ei ole aikaa esituotantovaiheessa ja määrittely tehdään hyvin hatarasti, jos ollenkaan. Lisäksi tietoperustaa lukiessa ja haastatteluja tehdessä sain paljon tietoa erilaisista monikameramenetelmistä.

Haastattelu oli hyvä tutkimusmenetelmä, koska pystyin itse haastattelutilanteessa tarttumaan mielenkiintoisiin haasteisiin. Lisäksi pystyin selvittämään kohtia, joita en ymmärtänyt tai jotka jäivät epäselviksi. Kuitenkin haastattelujen sopiminen, litterointi ja haastattelun analysointi oli hyvin aikaa vievää. Kaikki se vaikutti tutkimuksen aikatauluihin.

Tutkimuksen perusteella ei voida antaa täysin varmaa vastausta, kuinka tehdään onnistunut monikameratuotanto, koska haastattelut ja oma kokemukseni jäävät niin pieneksi otannaksi. Voidaan kuitenkin uskoa, että tuotannon suunnittelu ja etenkin määrittely helpottavat haasteiden kohtaamista ja niiden välttämistä. Hyviä jatkotutkimusaiheita voisivat olla erilaisten tuotantojen haasteiden vertailu, esimerkiksi kuinka paljon eroa on yksikameratuotannon ja monikameratuotannon haasteiden välillä. Toinen jatkotutkimusaihe voisi olla samanlainen tutkimus kuin toteuttamani, mutta paljon laajemmassa muodossa. Lisäksi suosittelen kaikille tätä opinnäytetyön tutkielmaa, jotka ovat kiinnostuneita monikameratuotantojen toteuttamisesta. Uskon tutkielmasta olevan hyötyä etenkin tuottajille, jotka suunnittelevat toteuttavansa monikameratuotannon ja haluavat tehdä siitä onnistuneen.

LÄHTEET

Gemini production group 2015. Video, Live event/ Multi Cam. Viitattu 12.11.2015.

<<http://www.geminiproductiongroup.com/video/nashville-live-production.html>>.

Hirsjärvi, S. & Hurme, H. 2000. Tutkimushaastattelu, Teemahaastattelun teoria ja käytäntö. Helsinki: Yliopistopaino.

Honkakoski, Jani. 2015. Yksityinen elinkeinonharjoittaja, Kuvakertomo. Haastattelu 25.9.2015. Tekijän hallussa.

Häkkinen, M & Kosonen, P. 2010. Monikameratuotannon suunnittelu ja toteutus urheilutapahtumassa - Crystal Cup 2010. Opinnäytetyö. Mikkelin ammattikorkeakoulu. Tietojenkäsittelytieteen laitos.

Korvenoja, P. 2004. Tv-kameratyön perusteet. Toinen korjattu painos. Helsinki: Yliopistopaino.

Karlsson, Å. & Marttala, A. 2002 Projekti-kirja, Onnistuneen projektin toteuttaminen. Toinen painos. Vantaa: Tummavuoren kirjapaino Oy.

Meteoriffi 2015. Info. Viitattu 8.11.2015, <<http://meteoriffi.fi/info.html>>.

Millerson, G. & Owens, J. 2012. Video Production Handbook Fifth Edition. Burlington: Focal Press.

Oulun kaupunki 2015. Koulutus ja opiskelu. Madetojan musiikkilukio. Viitattu 3.11.2015, <<http://www.ouka.fi/oulu/madetojan-musiikkilukio/etusivu>>.

Oxford Dictionaries 2015. Viitattu 5.11.2015, <<http://www.oxforddictionaries.com>>.

Pohjola, Mikko. 2015. Toimitusjohtaja, Saha Prod Oy. Haastattelu 6.10.2015. Tekijän hallussa.

Saha Prod 2015. Saha Prod Facebook-sivun tietoja-sivu. Viitattu 8.11.2015, <https://www.facebook.com/sahaprod/info/?tab=page_info>.

Streaming media producer 2015. What is IMAG? Viitattu 10.11.2015, <<http://www.streamingmedia.com/Producer/Articles/Editorial/What-Is-.../What-is-IMAG-84770.aspx>>.

SurveyMonkey 2015. Online kyselytutkimustyökalu. Viitattu 3.11.2015, <https://fi.surveymonkey.com/mp/take-a-tour/?ut_source=header#safe-secure>.

Timonen, Heikki. 2015. Lehtori, Oulun ammattikorkeakoulu Oy. Haastattelu 16.9.2015. Tekijän hallussa.

Videcam Oy 2015. Videcam etusivu. Viitattu 8.11.2015, <<http://www.videcam.com/>>.

LIITTEET

Liite 1: Survey Monkey kyselytutkimuksen kysymykset

Liite 2: Haastattelukysymykset

1. Nimesi?
2. Kerro koulutushistoriastasi?
3. Mitä teet tällä hetkellä työksesi?
4. Millaisissa monikameratuotannoissa olet ollut mukana?
5. Oliko monikameratuotannossa projisointia, taltiointi vai streamausta?
6. Millaisissa tehtävissä olit näissä tuotannoissa?
7. Oliko tuotannolla tilaaja ja/tai yhteistyökumppaneita
 - a. Kyllä
 - b. Ei
8. Ilmenikö tuotannossa haasteita tai ongelmia?
 - a. Ei
 - b. Kyllä, miten ratkaisit ongelmat?
9. Ilmenikö jälkikäteen ongelmia, jotka eivät tulleet ilmi tuotannon aikana?
 - a. Ei
 - b. Kyllä, miten ongelmat olisivat olleet ratkaistavissa tuotannon aikana?
10. Terveisiä monikameratuotantojen tekijöille? Mahdollisia kompastuskiviä tai toimivia ratkaisuja.

PERUSTIEDOT

1. Mikä on nimesi ja yrityksen nimi, jossa työskentelet?
2. Mikä on tittelisi yrityksessä, jossa työskentelet?
3. Mikä on koulutustaustasi?

MONIKAMERATUOTANNOT JA NIIDEN HAASTEET

4. Mitä monikameratuotantoja olet tehnyt? Kerro asiakas, toimeksiantoa ja lopputuote.

Vastaa seuraaviin kysymyksiin omakohtaisten kokemusten kautta (a-, b-, c- jne. kohdat esitin haastatettavalle, jos en meinannut saada hyvää vastausta haastattelutilanteessa).

5. Mitä haasteita tuotannon suunnittelussa sinun mielestäsi on, joihin tuottajan tulisi kiinnittää huomiota? Miten tilanteet ratkesivat?
 - a. tarjousta tehdessä?
 - b. sopimusta tehdessä?
 - c. tilaajan kontaktoinnissa?
 - d. suunnitelmia tehdessä?
6. Mitä haasteita tuotannon aikana on? Miten tilanteet ratkesivat?
 - a. tekniset asiat?
 - b. tuotantokoneiston roudaamiseen ja kasaamiseen tuotantopaikalle?
 - c. viestintään liittyvät asiat(työryhmä, tilaaja jne.)
 - d. monikameratuotannon tekijöiden rooleihin?
7. Mitä haasteita jälkituotannossa on? Miten tilanteet ratkesivat?
 - a. tuotantokoneiston purkuun?
 - b. viestintä?
 - c. tilaajan rooliin jälkituotannossa?
 - d. materiaalin talteen ottamisessa?
 - e. materiaalin jälkikäsitelyssä?

8. Millaisia kokemuksia sinulla on monikameratuotannoista, joissa tilaajalla on yhteistyökumppaneita?
9. Millaisia haasteita on ilmennyt yhteistyöprojekteissa?
10. Miten haasteet ratkesi?
11. Tuleeko mieleesi vielä muita haasteita, mitä tuotantojen aikana ilmeni, joita emme käsitelleet aiemmissa kysymyksissä?
12. Haluatko sanoa vielä jotain terveisiä tai vinkkejä tähän loppuksi?